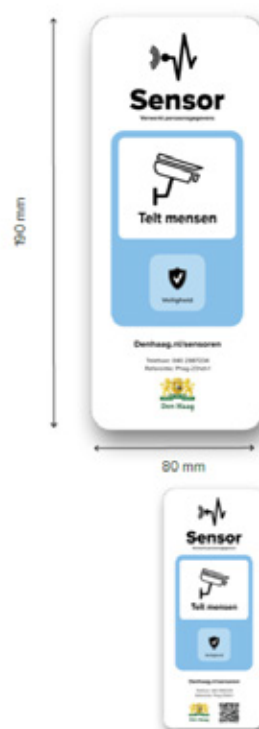

Bordjes en stickers voor sensoren

Nieuwe landelijke spelregels voor gebruik sensoren in de openbare ruimte

Er is steeds meer mogelijk met sensoren, zoals het meten van verkeer, bodemvochtigheid bij nieuwe aanplant of de luchtkwaliteit. Maar die wildgroei aan sensoren vraagt om nieuw beleid. Hoe dat precies zit, zocht Vakblad Stad+Groen voor je uit.

Auteur: Heleen Kommers

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een nieuwe communicatierichtlijn gemaakt. Gemeenten kunnen hiermee op een heldere en eenduidige manier uitleggen wat sensoren doen en wie er verantwoordelijk voor is. Denk aan borden en stickers bij de apparaten, maar ook online informatie of zelfs buurtbijeenkomsten. De richtlijn is niet zomaar

bedacht, maar ontwikkeld in samenwerking met experts, inwoners en ontwerpers. Eerst is de richtlijn getest door de grote steden – Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Samen met andere partijen, zoals de provincie Noord-Brabant en de Technische Universiteit Delft, is gekeken hoe gemeenten het beste over sensoren kunnen communiceren.

Proeftuin gemeente Sittard-Geleen

Stad+Groen vraagt aan Jules Sondejker van de gemeente Sittard-Geleen hoe de Limburgse gemeente de communicatie rondom sensoren aanpakt en wat bewoners ervan vinden. Een nieuwe wijk in de Zeeheldenbuurt van de gemeente Sittard-Geleen telt drie pilots. Jules Sondejker, directievoerder bij de gemeente: 'De pilot Klimaatrobuuste straten houdt in dat we in vier straten slimme technieken hebben ingezet om een betere en toekomstbestendige leefomgeving te creëren. Inwoners werden betrokken bij de ontwerpen en konden bij hun

huis een sensor laten plaatsen om temperatuur, wind en regen te meten. De gegevens helpen bij het ontwerpen van straten en het bedenken van oplossingen tegen bijvoorbeeld wateroverlast of hitte. Zo wordt het ontwerp beter afgestemd op de toekomst.'

Hoe ervaren bewoners de sensoren?

'We gaan het gesprek met inwoners over hun eigen straat op een andere manier aan. Onder andere door middel van een VR-bril en het inzetten van sensortechnieken beleven we samen hoe de straat er in de toekomst uit kan komen te zien', aldus Marjolein Pauly, beleidsadviseur Innovatie en Ruimte bij de gemeente Sittard-Geleen. 'We organiseren diverse activiteiten in de buurt op verschillende momenten onder de noemer Doe mee-café. Ook krijgen deelnemers een plantje mee. Wat er besproken is, wordt altijd teruggekoppeld in een uitgebreid verslag.' De Doe mee-café's worden altijd gehouden in de wijk, zoals in de basisschool,

ACHTERGROND

JULES SONDEIJKER

MARJOLEIN PAULY

MARTHIJN ARENDS

HANS SCHAAP

in gemeenschapshuis 't Kirkske of in de buitenlucht tijdens een barbecue. Pauly: 'Dat is laagdrempelig en zorgt voor een ontspannen sfeer.'

Betrokken raken én blijven

Pauly vervolgt: 'Van alle sensoren die we willen gebruiken, laten we de bewoners demomodelen zien. Als ze al vragen of mogelijke bezwaren hebben, verdwijnen die doorgaans als sneeuw voor de zon.' Door de Doe mee-café's is het contact tussen inwoners en gemeente, maar ook tussen inwoners onderling sterk verbeterd. Circa dertig bewoners uit de vier straten zijn actief bij het project betrokken en het aantal gevelsensoren is inmiddels meer dan verdubbeld: van vier naar negen. Samen met de sensoren in de buitenruimte verrichten die meer dan zestig metingen. Die gegevens koppelt de gemeente terug naar de bewoners, die daardoor zien wat er concreet gebeurt. Op uitdrukkelijk verzoek van de bewoners kondigt de gemeente na afloop van het Doe mee-café altijd aan wanneer de volgende keer is. Ook krijgen ze enkele dagen voor het zover is nog een herinnering. 'Zo blijft iedereen erbij betrokken.'

Doel achter de sensoren

Als het achterliggende doel eenmaal duidelijk is, worden sensoren in de openbare ruimte doorgaans positief ontvangen. Dat merkt ook Marthijn Arends, salesspecialist bij GreenDMS. 'Stel, een gemeente plant tweeduizend bomen. Om het bodemvocht in de gaten te houden, worden sensoren geplaatst. Dan kan die gemeente met de richtlijn én het bijbehorende sensorenregister aan de inwoners uitleggen dat bodemsensoren belangrijk zijn voor de nazorg en de groeiplaats, met als doel geen uitval van bomen. Als dat kan met minder watergiften, is dat ook goed voor het milieu en wordt er tijd en geld bespaard. En dat is weer goed voor de omgeving en de omwonenden. Daarnaast betekent minder rondes met een waterwagen een kleinere footprint.'

Waken voor vernieling en diefstal

Arends is echter terughoudend als het gaat om het verhogen van de zichtbaarheid van sensoren. 'Camera's en andere sensoren, bijvoorbeeld voor afval of verkeer, zijn vaak vastgezet of onder het asfalt geplaatst. Hierdoor zijn ze moeilijk bereikbaar. Als deze door een

gemeente worden gemarkeerd, is dat positief en daarvoor bieden de nieuwe richtlijnen handige handvatten. Maar onze sensoren bevinden zich los onder de grond bij bomen, waardoor ze moeilijk te traceren zijn voor anderen en is er nauwelijks risico op schade of diefstal. We willen dit graag zo houden.'

Nieuwe richtlijnen brengen burgers dichter bij gemeentelijke sensordata

ConnectedGreen heeft sensoren die groenprofessionals en overheden ondersteunen met *real-time* monitoring en data-analyse voor het beheer van stedelijk groen. Ceo Hans Schaap: 'Het is een gezonde zaak dat er een nieuwe communicatierichtlijn voor sensoren in gemeenten komt. Door alle IoT-ontwikkelingen en AI kan ik me voorstellen dat burgers meer grip willen hebben op de data die overall om hen heen wordt verzameld. Hoewel onze sensoren alleen bodemvocht meten, en dit relatief onschuldige data zijn, is het ontzettend belangrijk dat er nu goede richtlijnen zijn over het gebruik van data en sensoren in de openbare ruimte. Dat beseffen wij ons heel goed. Met alle data die wij verzamelen gaan we dan ook uiterst zorgvuldig om.'

Schaap merkt ook op dat ConnectedGreen voor sommige gemeenten de data uit hun vochtsensoren deelt met buurtbewoners, gecombineerd met weerberichten. 'Zo krijgen buurtbewoners meer informatie over de toestand in de wijk en dus ook bij hen in de tuin. Dat is het leuke aan zo'n richtlijn: je kunt op een heldere en transparante manier meer in contact komen met burgers. Zo ontwikkel je uiteindelijk ook een community, precies wat eerder in dit artikel wordt omschreven bij Sittard-Geleen.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!